

OLĂRITUL DIN VRANCEA, MEȘTEȘUG MILENAR PERPETUAT ÎN CONTEMPORANEITATE

VIRGINIA ARBORE

În prezenta expunere ne vom referi la milenii de dezvoltare a unui meșteșug ce s-a transmis din generație în generație pînă în zilele noastre, cunoscînd perioade de dezvoltare dar și de regres, după perioada istorică și social-economică pe care a parcurs-o.

Cunoașterea mai amănunțită și mai completă a tuturor perioadelor de creație a ceramicii pe teritoriul județului Vrancea, a evoluției și influențelor din cadrul acesteia este o adevărată necesitate justificată pe deplin.

Îmbogățindu-ne cu noi date și noi interpretări în ceea ce privește cultura materială și spirituală, folosind pentru început datele arheologice ca o sursă obligatorie de informare în acest domeniu, studiile noastre se referă la începuturile practicării olăritului în decursul timpului. Deslușirea manifestărilor artistice devine și mai complexă dacă se ține seama de obiectul ce trebuie cercetat, milenii de istorie și cultură materială în slujba creerii utilului îmbinat cu frumosul. Dintre toate aspectele, prelucrarea ceramicii în decursul istoriei și formele artistice ce le-a îmbrăcat, sînt cele două probleme ce ne-au interesat în mod special. Este cunoscută predilecția meșteșugarilor pentru lucrarea vaselor din ceramică, care indiferent în ce perioadă a dezvoltării omenirii s-au folosit, au jucat un rol important în viața de toate zilele.

Vasele din lut s-au folosit dintotdeauna și au îmbrăcat forme diverse, oglindind prin pasta folosită precum și prin evoluția ornamente lor, o anumită perioadă istorică de necontestat. Apariția unor noi elemente în ceramica descoperită cu ocazia săpăturilor arheologice, dovedește o evoluție sau o involuție în anumite perioade sau influența unor popoare care au trecut sau au conviețuit cu populația locală impunînd anumite trăsături caracteristice. Din totdeauna vasele de lut erau necesare desfășurării vieții de zi cu zi, folosindu-se atît pentru transportul apei și merindelor, cît și pentru păstrarea lor. Dar nu numai atît, ele întovărășeau pe oameni în morminte.

În mormintele tumulare de la Birsești s-a descoperit un inventar bogat de ceramică, strîns legat de credințele religioase din epoca fierului. Acest fenomen s-a petrecut și în alte perioade ale istoriei, perpetuîndu-se pînă în zilele noastre, unele centre de confecționarea ceramicii apărînd și apoi dispărînd, iar în locul acestora ivindu-se alte centre.

La noi în județ se află în foarte multe locuri lut și coloranți pentru oale. Acest fapt a permis ca olăritul să se practice cu milenii în urmă, de cînd ne-au rămas numeroase și variate vase de lut cu o remar-

cabilă valoare artistică. Lutul este materia primă care se poate lucra cu ușurință. După folosirea vaselor din piatră sau lemn care s-au întrebuințat în preistorie, lutul a fost materialul din care s-a lucrat pe o scară largă. Prin descoperirea focului, vasele din lut au fost arse în cuptoare, ceea ce a dat trăinicie obiectelor realizate. Lucrate cu pleavă și modelate cu mina, forma lor lăsa mult de dorit. Prin introducerea roții olarului de către celți la noi în țară, în jurul anului 300 î.e.n., vasele au căpătat o formă regulată și variată, iar pasta mult mai fină, fără impurități, s-a putut lucra cu ușurință de către meșteșugari. Pentru îmbunătățirea formelor vaselor, pentru ascunderea unor defecte și asperități, precum și a îndepărtării porozităților și a permeabilității apei, s-au folosit diferite metode ca arderea în cuptoare, realizându-se vase negre sau roșii, lustruirea pentru a se realiza fețele mai puțin permeabile, ungerea cu barbotină, (o pastă subțire, lăptoasă), cu humă albă sau colorată, lustruirea cu grafit sau uleiuri vegetale, smălțuirea cu substanțe silicioase sau plumbifere.

Referindu-mă la județul nostru, urmele materiale arată că primele vase erau lucrate dintr-o pastă mai puțin curată, amestecată cu pleavă, care trebuia să satisfacă necesitățile de păstrare a alimentelor, așa cum s-a petrecut în neolitic. Mărturie stau vasele descoperite în localitățile Mănăstioara-Fitionești și Urechești ce aparțin tipului culturii Gumelnița, vase ornamentate cu incizii sau grafitate.

În perioada următoare, oamenii au ales pasta, considerind că o pastă curată poate fi folosită mai bine. Vasele modelate au căpătat forme variate, frumoase, cu pereții mai netezi și cu ornamentații. Mărturie stau vasele de tip Cucuteni, descoperite în stațiunile : Mănăstioara-Fitionești, punctul Cetățuia, Urechești și Budești (fig. 1), vase pictate cu culori bicrome sau tricrome, de obicei cu roșu, alb și negru, ce fac ca fiecare vas să fie un adevărat obiect de artă pentru meșterii olari din acea perioadă îndepărtată a istoriei omenirii. În stațiunea arheologică de la Mănăstioara-Fitionești au fost descoperite figurine zoomorfe și antropomorfe și vase de cult. Cultul fecundității și fertilității era înrchipat în zeița-mamă, figurină antropomorfă cu o mare răspindire.

Trecind la o epocă mai apropiată și anume la epoca bronzului (mileniul II — anii 1700—1300 î.e.n.), urme materiale din acea epocă există în județ în stațiunile Terchești, Mănăstioara-Fitionești și Cindești, unde ceramica aparține culturii Monteoru, caracterizându-se prin vase lucrate dintr-o pastă fină, de obicei de culoare gri, ornamentată cu incizii (fig. 2, 4).

Caracteristicile acestei culturi sînt ceștile cu torți suprainălțate, cu șea și prag sau cu butoni (caracteristice pentru Moldova).

Pentru sec VI—V î.e.n. săpăturile din dealul Dumbrăvii, comuna Birsești, Pădureni și Dumbrăveni, au scos la iveală o ceramică aparținind primei epoci a fierului (Hallstatt) (fig. 5) dintr-o pastă inferioară lucrată cu mina, nearsă complet. Vasele de culoare roșie sau gri au forma unor castroane sau vase cu bumbi. Din perioada a II-a a epocii fierului — La Tène — ceramica este net superioară. Dintr-o pastă fină, forma vaselor este regulată, unele vase fiind modelate cu mina, iar altele la roată. Această ceramică de tip geto-dacic descoperită la Cindești și Mănăstioara reflectă o dezvoltare locală a formelor ceramice mai vechi ce au fost transpuse în noua tehnică la roată. De asemenea

se remarcă unele influențe străine, în special grecești. Deosebit de interesante și frumoase vase de-o astfel de factură se află în secția de arheologie, imitații locale după cupele deliene (grecești), descoperite la Cindești și Mănăstioara, aparținând sec. al III-lea î.e.n. până în sec I e.n. Ornamentația constă din incizii, excizii și proeminente, după modelele grecești.

Din perioada La Tène, trebuie să remarc cătuiele, vasele borcan cu brîie în relief și 4 butoni, lustruitoare pentru vatră, căni lucrate cu mîna sau roata descoperite în stațiunea Cindești, căni cu incrustații de culoare cenușie, fructiere lucrate cu mîna sau roata.

Artă prelucrării lutului pe teritoriului județului nostru are continuitate și deși în perioada migrației popoarelor se observă un regres, pentru că în perioadele de nesiguranță cuptoarele de ars oalele nu puteau dăinui decît în zone mai ferite, totuși vasele de lut s-au lucrat în continuare, păstrînd formele tradiționale, cu mai puține ornamente. Datorită situației de provizorat a așezărilor, vasele erau lucrate dintr-o pastă mai puțin fină și arderea era incompletă.

Ceramica descoperită în așezările și necropolele carpice de la Pădureni, Tifești, Virteșcoi etc. confirmă pe deplin cele afirmate pînă acum. Formele mai puțin regulate ale vaselor și arderea incompletă amintesc acea perioadă de nesiguranță a populației băstinașe. În majoritatea formelor ceramice aceasta reflectă tradiția dacică, dar există și vase la care se constată influența romană și sarmatică.

După încetarea producerii formelor culturale Poenești-Virteșcoi, apar primele urme ale purtătorilor culturii Sintana de Mureș — cînd olăritul ocupa un loc de frunte, păstrîndu-se în continuare vasele de tradiție carpică (Mărtinești, Iugani, etc.).

Descoperirile arheologice din sec. VI—VII, din așezările și necropolele de la Cindești, Urechești, Coroteni etc. atestă prezența paralelă a ceramicii lucrate cu mîna și a ceramicii lucrate la roata rapidă. Vasele lucrate cu mîna, au o formă alungită, cu buza răsfrîntă spre exterior. Ceramica lucrată la roată păstrează formele și tehnica de lucru caracteristice ceramicii romano-bizantine.

Cultura Dridu, dezvoltată în aria romanității răsăritene din perioada feudalismului timpuriu, a dat numeroase elemente care stau la baza dezvoltării ceramicii medievale românești. Astfel, ceramica lucrată la roată, descoperită în așezările din localitățile Cîmpineanca, Dragoslaveni, Urechești este de două categorii din pastă amestecată cu nisip și pietricele, decorată cu striuri continue sau în benzi, cu linii în val, simple sau în benzi etc. ; și din pastă fină, arsă, de culoare cenușie-neagră și decorată prin lustruire, linii verticale, oblice, în rețea sau în val.

Odată cu formarea voievodatelor, ceramica românească a evoluat fiind influențată de ceramica de factură străină ca formă și ca ornamentație. Totuși, după această perioadă ceramica s-a păstrat mai puțin. Cîteva opeaite de lut, pipe și diferite vase de uz casnic găsite în orașul Focșani sau județ. Trecînd peste anumite perioade de la care nu s-au păstrat materiale, ajungem în sec. XIX — de cînd posedăm date concludente în legătură cu olăritul și centrele existente în județul nostru.

Dezvoltarea pe care o luase din cele mai vechi timpuri acest meșteșug, demonstrează locul pe care-l ocupă ceramica în viața satelor noastre. Folosite pentru prepararea și păstrarea alimentelor, vasele de

lut au un rol important în practicarea unor obiceiuri rituale strămoșești. Locuitorii Duță Anica, din Irești, spunea : „La „moși“, dăm de pomană oale de lut, căci cele de la oraș nu sînt bune. Pomana nu este primită“.

Pentru târgurile anuale precum și pentru „moși“, olarii se pregătesc anume cu vase pe care le folosesc locuitorii, de predilecție vase cu forme tradiționale, ca : străchini, talgere, moșoaice, oale pentru lapte, tortare etc.

În trecut marfa era purtată în căruțe cu coviltir, pe drumuri de țară, către centrele de desfacere (tîrguri anuale, piețe săptămînale). „Drumurile acestea reprezintă trasee bine stabilite de o veche tradiție, cunoscute de fiecare centru de olari și de fiecare olar în parte și urmate din generație în generație. Așa cum sînt cunoscute drumurile ciobanilor, pot fi trecute pe o hartă și drumurile olarilor“¹.

În județul nostru sînt cunoscute mai multe centre pentru lucrarea ceramicii ; Irești, Paltin, Valea-Sării, Garoafa, Focșani. Dintre acestea Ireștiul este cel mai important atît pentru vechimea lui, cît și pentru faptul că aici s-au produs vase de tip tradițional.

Ion Ionescu de la Brad amintește de comuna Irești, unde locuitorii se ocupau cu acest meșteșug străvechi. Tradiția preistorică a ceramicii de la Irești s-a menținut pînă astăzi. Ea dovedește continuitatea de existență a populației locale care a menținut forma vaselor dacice din stațiunea Cindești, Mănăstioara, Poiana și Bontеști. Fragmente ceramice descoperite întîmplător de locuitori pe teritoriul localității Irești, demonstrează vechimea de necontestat a așezării respective și a meșteșugului acestuia milenar. Ireștiul este amintit în documente, precum și în harta rusă de la Berlin din anul 1835 ca un centru deja cunoscut pentru vasele sale de veche tradiție, avîndu-și izvorul din ceramica de factură dacică. Aproape întreaga colectivitate a satului lucra vasele de lut de culoare neagră sau roșie, pe care le vindea la tîrguri pe bani sau în schimb de cereale.

În anul 1968, cînd ne-am deplasat la Irești pentru cercetarea acestei localități, existau încă 53 de locuitori care se ocupau cu olăritul. Aceștia realizau vase cu forme variate și interesante, dintre care ulcele, moșoaice, străchini, talgere, ulcioare, tortare, oale pentru lapte, chiupuri pentru murături, oale pentru gătit mîncare, a căror mărime este diversă, fierbători pentru fermentarea mustului în butoaie.

Dintotdeauna la Irești s-au lucrat vasele cele mai variate ca forme și cu o utilitate casnică multiplă. Ceramica roșie și neagră de tip dacic, s-a lucrat de la început în localitate. Dintre olarii specializați, care au păstrat tradiția în tot ce au realizat în decursul vieții lor, Ion Gh. Finaru, decedat anul acesta la vîrsta de 84 ani, a fost exponentul de frunte al acestui meșteșug. Neîntrecut în arta olăritului, miinile acestui bătrîn, modelau cu măiestrie tot felul de vase (Fig. 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14). Lutul era una cu ființa lui, în miinile bătucite și noduroase ale meșterului, căpăta suflet, se modela după voința și inspirația lui.

Olarii mai tineri, au deprins tehnica smălțuirii dar neavînd coloranți vasele, deși înflorate și smălțuite, au păstrat simplitatea și bunul gust în realizările lor. De obicei fondul vaselor este de culoare bej, maro sau verde măsliniu pe care sînt pictate motive geometrice liniare și

1. Boris Zderciuc, Paul Petrescu, Tancred Bănățeanu, *Arta populară în România*, Editura Meridiane, București, 1964.

florale. Vasele sînt arse la un singur foc sau două, atunci cînd sînt pictate și smălțuite. Dintre olarii mai tineri care au îmbinat în realizările lor elementele strămoșești cu cele contemporane, amintesc pe Crăciun Duță, Moraru Toader, Pătrașcu D. Neculai, Pătrașcu D. Alexandru, Tofan Grigore Neculai. (Fig. 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24 25.)

În afară de materia primă, care trebuie să fie un lut dospit și foarte bine curățat de impurități, un rol extrem de important în realizarea vaselor din lut o are arderea în cuptor. Aici stă tot talentul de a realiza vase trainice sau mai puțin reușite.

Ion Gh. Finaru, folosea pentru arderea vaselor, un cuptor săpat în mal, partea superioară (capacul) fiind adăugită, zidită. Tipul acesta de cuptor amintește forma milenară, tradițională care s-a perpetuat pînă în zilele noastre. Ceilalți olari își zidesc cuptoarele deasupra solului, dîndu-le o formă piramidală.

Referitor la practicarea olăritului în orașul **Focșani**, avem numeroase date documentare ce atestă existența unor meșteșugari din sec. XIX. În anul 1850 existau olari care foloseau în atelierele proprii, munca plătită. Pentru anul 1890, în datele pe care le-am avut la îndemînă aparținînd fondului arhivistic **Focșani**, sînt menționați 10 olari care lucrau în atelierele mari unde erau angajați lucrători plătiți cu 14—20 lei pentru mia de vase pe care le realizau și ucenicii care prestau muncă fără a fi plătiți.

Lutul pentru fabricarea oalelor trebuia să fie de bună calitate și era adus de la lutăriile din apropierea orașului, iar restul materialelor erau procurate de la negustorii din țară (ghileala era cumpărată cu 15 bani chila și smălțul cu 50 bani chila)².

Desfacerea mărfii pentru vînzare nu a constituit niciodată o problemă, deoarece folosirea oalelor din lut era și este o necesitate și o obișnuință pentru locuitorii satelor vrîncene. Olarii își vindeau marfa în orașele și tirgurile din apropierea **Focșaniului**, transportînd-o cu căruțe luate cu chirie, cînd plecau mai departe sau cu spinarea, în saci, cînd desfacerea mărfii se efectua chiar în oraș.

Astăzi se mai lucrează vase din lut de către trei meșteri, care execută o mare varietate de vase uzuale, precum și olane din ceramică roșie. Modul de lucru și uneltele folosite, sînt cele obișnuite de oricare olar. În afara olanelor care sînt lucrate în vechea tehnică, vasele uzuale se smălțuiesc și pictează, de obicei păstrînd fondul crem sau maro. Motivele executate sînt liniare, geometrice sau fitomorfe. Varietatea formelor și a motivelor de pe ceramica locală, se explică prin rivalitatea ce există între diferiți meșteșugari și dorința de a crea în modul cel mai original posibil. În modul acesta cumpărătorii cîștigă, avînd la îndemînă puțința de-a cumpăra lucruri tot mai reușite, dovezi a variațelor însușiri artistice, cu care este înzestrat poporul nostru. Respectarea tradiției în tehnica și motivele olarilor locali, duc la stăvilirea unor elemente străine în acest meșteșug străvechi.

Un alt centru unde se produce ceramică este **Garoafa**, de proveniență recentă. În forma vaselor cît și în ornamentație, se constată o infiltrare din alte județe. Și nu numai atît, ci și în tehnica de lucru a olarilor locali. Aici, lucrează ceramică frații **Costache și Alexandru Marian** și unul din fii lui **Costache Marian**, **Marian Vasile** zis **Donțu**. Ceramica

2. Fond Arhivele Statului **Focșani**.

pe care o lucrează acești olari este extrem de variată ca formă și ornamentație. Se execută în continuare vase tradiționale roșii și negre, dar preponderența o are ceramica smălțuită, cu o ornamentație foarte bogată și o policromie remarcabilă.

Comparind ceramica executată de Costache Marian și Vasile Marian, cu cea lucrată de Alexandru Marian, deosebim două surse de inspirație. Probabil la început au parcurs un drum comun, însă cu trecerea timpului motivația ornamentală s-a diferențiat. La Costache Marian se observă influența ceramicii transilvănene, pe cînd Alexandru Marian realizează o ceramică în tehnică tradițională, cu ornamentația într-o manieră proprie și cromatică total originală.

Ca și la celelalte centre, ceramica de la Garoafa se realizează în special pentru satisfacerea cerințelor de uz gospodăresc, însă într-o mare varietate de forme. Motivele ornamentale abundă pe suprafețele vaselor, dînd impresia unei prea mari aglomerări. Varietatea ornamentației nu se explică decît prin deosebirile dintre motivele de inspirație, față de celelalte centre din județ. Trebuie dusă o muncă susținută, de lămurire, ca meșterii din localitatea Garoafa, în realizările lor, să readucă la viață izvoarele și tehnicile bătrînești atît de originale și frumoase. Vasele de lut pe care le realizează olarii din Garoafa, sînt arse în cuptor de două ori, ceea ce dă smălțului o strălucire sticloasă, deosebită față de centrul de la Irești și Focșani și o trăinicie mai mare. (Fig. 26, 27, 28, 29, 30).

În afara centrelor menționate mai sus, s-au lucrat vase din lut și în alte localități ca Valea-Sării, Paltin, etc. olari care au lucrat însă sporadic. Trebuie să-l amintesc pe Ion Olaru din Paltin, a cărui ceramică păstrează un arhaism remarcabil în realizările ce s-au păstrat pînă astăzi.

Am considerat utilă această trecere în revistă a drumului parcurs de arta olăritului, ce are rădăcini în preistorie pentru a demonstra continuitatea acesteia, alături de continuitatea populației băștinașe pe plaiurile vrîncene. O caracteristică esențială a ceramicii vrîncene o constituie varietatea formelor și a ornamentației, după localitatea unde a luat naștere.

Perfecționarea tehnicilor și măiestria la care s-a ajuns, sînt ultima treaptă a unor dezvoltări succesive, în care străbat ca un fir roșu, influențele de tradiție geto-dacică. În noile realizări ale produselor contemporane se pot reconstitui izvoarele foarte vechi care s-au transmis nealterate pînă în zilele noastre.

Trebuie să admirăm îndemnarea cu care au fost lucrate obiectele din ceramică, gustul în alegerea ornamentației, inspirația de moment și talentul creatorilor populari în realizările lor. Respectarea tradiției este caracteristică pentru arta populară, reproducîndu-se în nenumărate forme ce se transmit unei comunități de azi, pentru ziua de mîine. Îndemnarea, bunul gust, păstrarea tradiției în formă și ornamentație sînt trăsături continuate de către artiștii plastici, mica și marea industrie contemporană. În modul acesta, tezaurul artistic moștenit nu se pierde ci-și îmbogățește conținutul prin forme superioare.

1. Virginia Arbore, *Aspecte ale olăritului din localitățile Irești, Focșani și Garoafa, județul Vrancea*, în „Danubius“, nr. 1, 1968.
2. Victor Bobi, *Săpăturile arheologice de la Palanca-Urechești*, Raport preliminar, Sesiunea anuală de rapoarte, Oradea, 1978, Tulcea, 1980.
3. Victor Bobi, *Considerații preliminare asupra celor două necropole din sec. IV e.n. descoperite la Mărtinești și Iugani*, în „Memoria Antiquitatis“, Complexul muzeal județean Neamț, vol. VI.
4. Constantin C. Giurescu, *Principatele române la începutul sec. al XIX-lea*, București.
5. Ion Ionescu de la Brad, *Agricultura română din județul Putna*, București, 1869.
6. Herbert Hoffman, *Din istoria și tehnica artei ceramice săsești din sudul Transilvaniei*, Sibiu, 1956.
7. Barbu Slătineanu, *Ceramica feudală românească*, București, 1958.
8. Barbu Slătineanu, Paul H. Sthal, Paul Petrescu, *Ceramica*, București, 1958.

LA POTERIE DE VRANCEA, MÉTIER MILLENAIRE PERPÉTUÉE AUX CONTEMPORANEITÉS

Dans cet ouvrage l'auteur s'occupe de l'évolution de la poterie du district Vrancea, du néolithique, jusqu'au présent.

La céramique travaillée dans chaque période possède des traits communs, par les formes et les ornements, offrant toutefois des traits particuliers propres des époques signalés dans les centres des poteries du district Vrancea.

Irești, Garoafa, Focșani, Paltin, Valea Sării sont des centres renommés pour la fabrication des pots d'art antique des daces (appartenant à la céramique des daces). On y fabrique des vases noirs et rouges, ainsi que des vases émaillés.

Aujourd'hui les artistes plastiques, la petite et la grande industrie contemporaine, utilisent les formes et les ornements traditionnels de leurs créations.

Ainsi le trésor artistique se conserve et s'enrichit, par les formes supérieures.

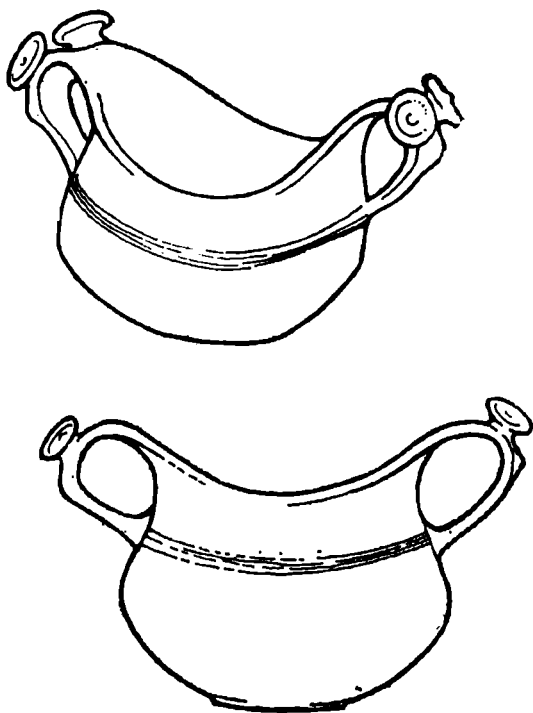

Fig. 2

Fig. 2 — Vas cu două torți suprainălțate și butoni, tip cească, cultura Monteoru. epoca bronzului, sat Terchești, punctul „Titila“

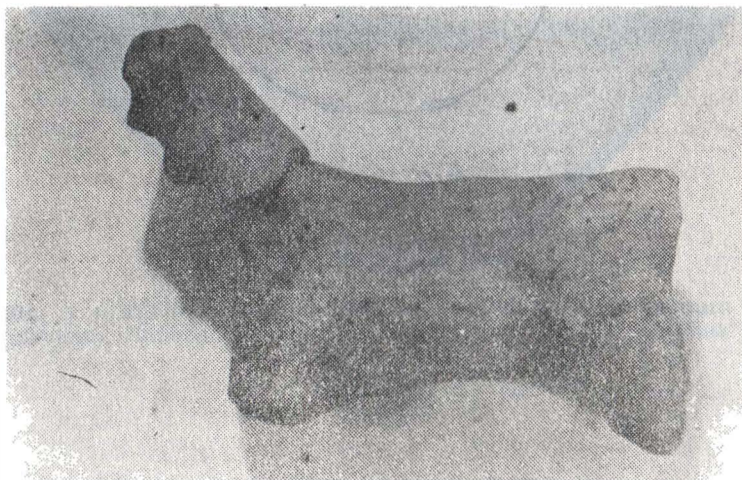

Fig. 3 — Figurine : antropomorfă și zoomorfă, epoca neolitică, cultura cucuteni-Urechești.

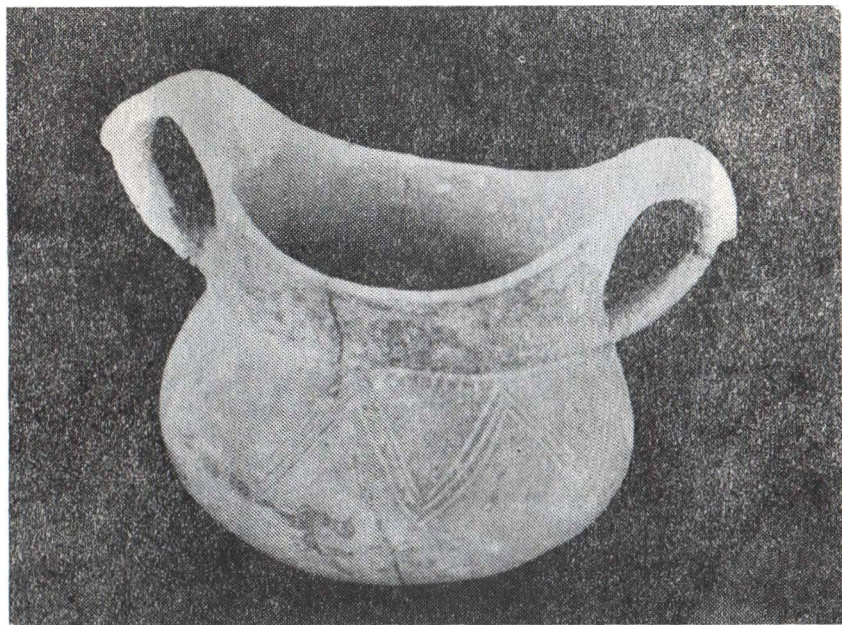

Fig. 4 — Vas cu două torți, ornamentat cu incizii sub formă de val, cultura Monteoru, epoca bronzului, sat Cindești.

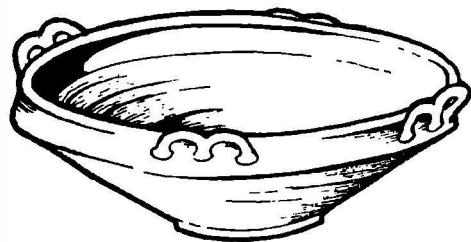

Fig. 5.

Fig. 5 — Castron, epoca fierului, Hallstatt, comuna Pădureni.

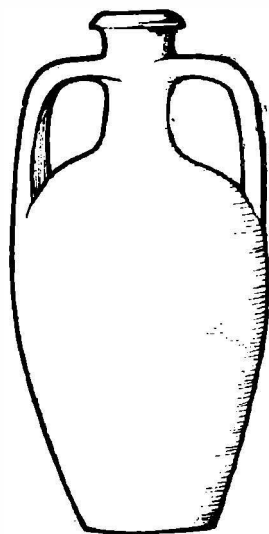

Fig 6

Fig. 6 — Ulcior descoperit în Focșani, sec. XIV.

Fig. 7 — Ion Gh. Finaru din Irești, județul
Vrancea, lucrînd vase tradiționale la
roată, I fază.

Fig. 8 — II fază

Fig. 9 — III fază

Fig. 10 — IV fază

Fig. 11 — V fază

Fig. 12 — VI fază → punerea torții vasului

Fig. 13 — VII fază — finală — desprinderea de pe roată

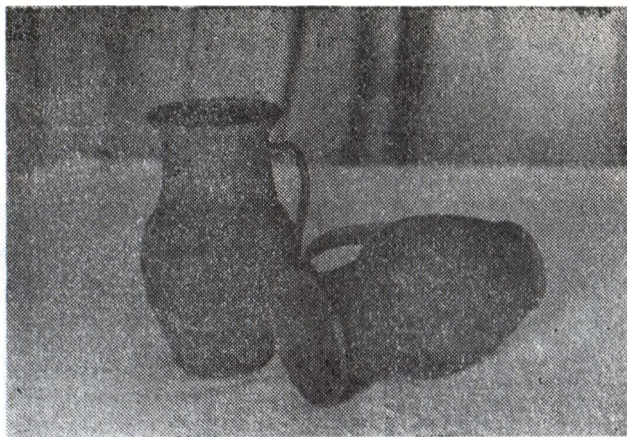

Fig. 14 -- Ceramică neagră, comuna Vidra, satul Irești (Ion Gh. Finaru)

Fig. 15 — Ceramică roșie, comuna Vidra, satul Irești

Fig. 16 -- Ceramică smălțuită (căni), comuna Vidra, satul Irești

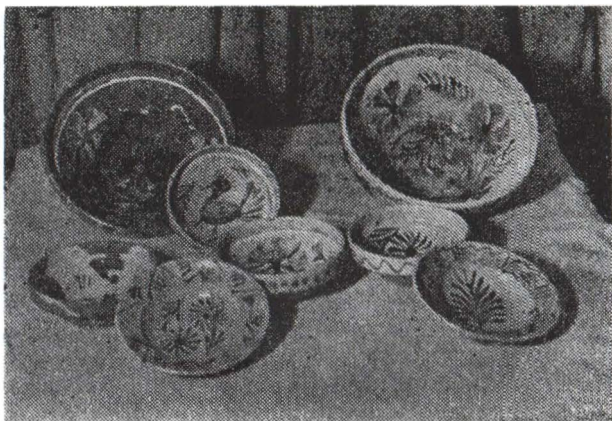

Fig. 17 — Străchini și talgere din ceramică smălțuită, comuna Vidra, satul Irești (Crăciun Duță)

Fig. 18—19 — Căni de diferite mărimi, din ceramică smălțuită, comuna Vidra, satul Irești (Crăciun Duță)

Fig. 20 — Fierbători și borcane pentru flori, comuna Vidra, satul Irești. (Crăciun Duță)

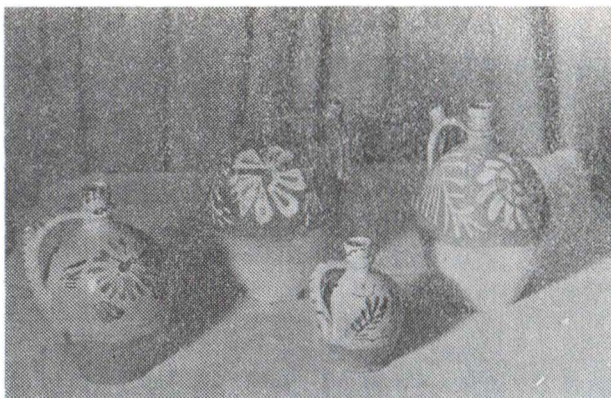

Fig. 21 — Ulcioare din ceramică smălțuită, comuna Vidra, satul Irești (Crăciun Duță)

Fig. 22 — Tortare, vase pentru purtat mâncarea la cîmp, comuna Vidra, satul Irești.

Fig. 23—24 — Chiupuri folosite pentru murături sau umplutul borşului, comuna Vidra, satul Ireşti.

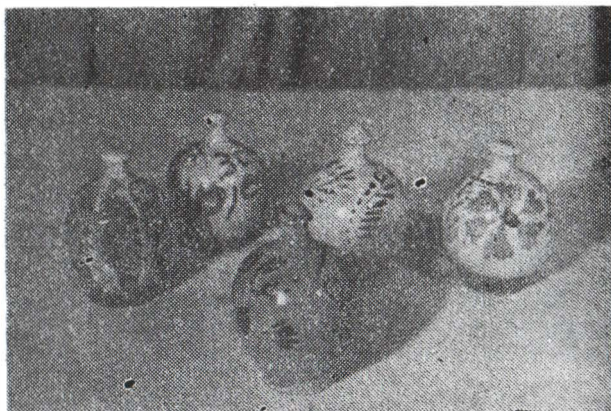

Fig. 25 — Puşculiţe, folosite pentru păstrarea banilor metalici, comuna Vidra, satul Ireşti.

Fig. 26 — Căni de diferite dimensiuni și forme — comuna Garoafa, meșter Costache Marian.

Fig. 27 — Diferite vase smălțuite, comuna Garoafa, meșter Costache Marian.

Fig. 28 — Străchini și talgere din ceramică smălțuită, meșter Costache Marian, comuna Garoafa.

Fig. 29—30 — Ceramică smălțuită, meșter Costache Marian, comuna Garoafa.

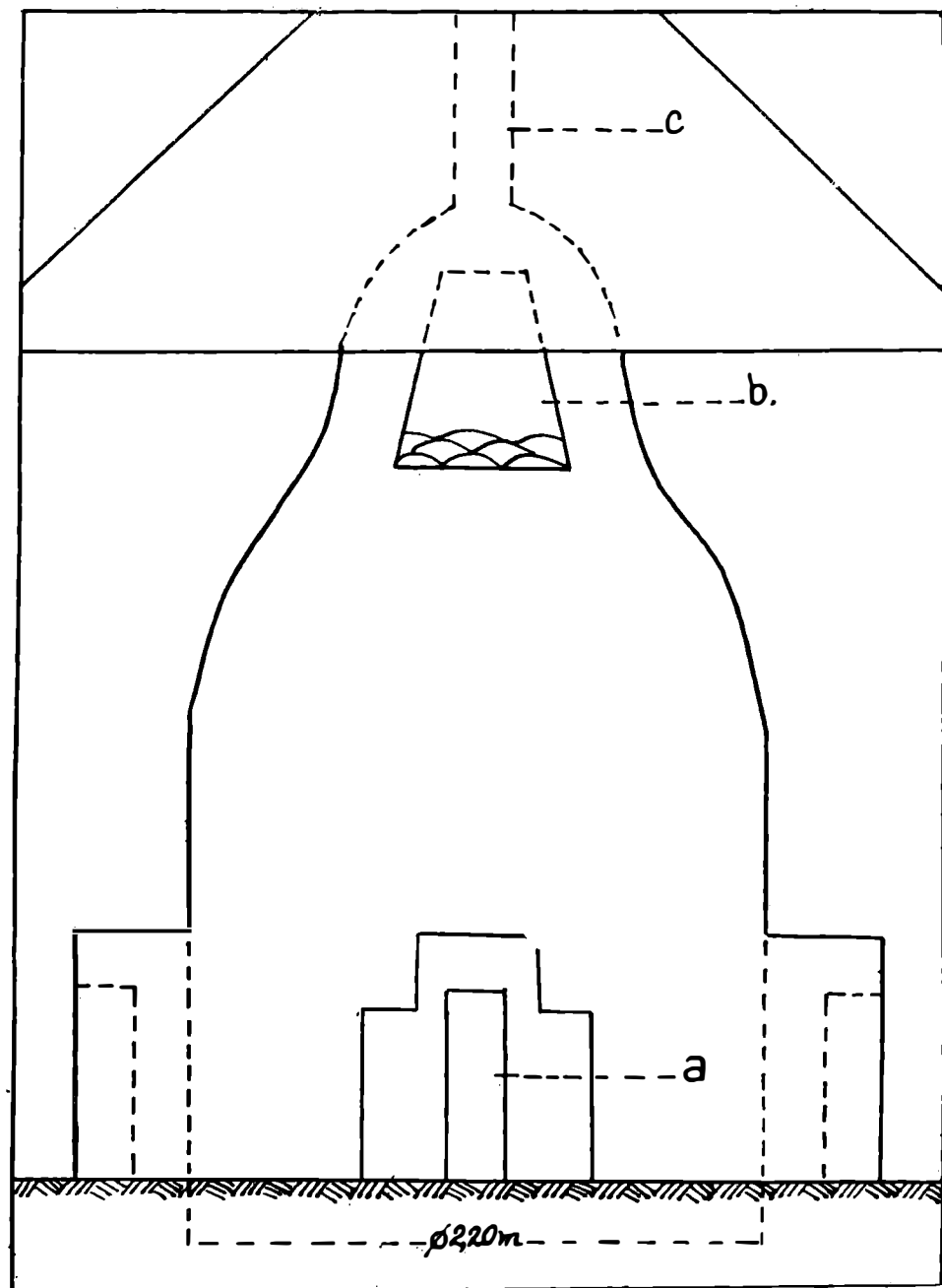

Fig. 31 — Cuptor pentru ars oalele de lut, proprietatea lui Costache Marian, comuna Garoafa.

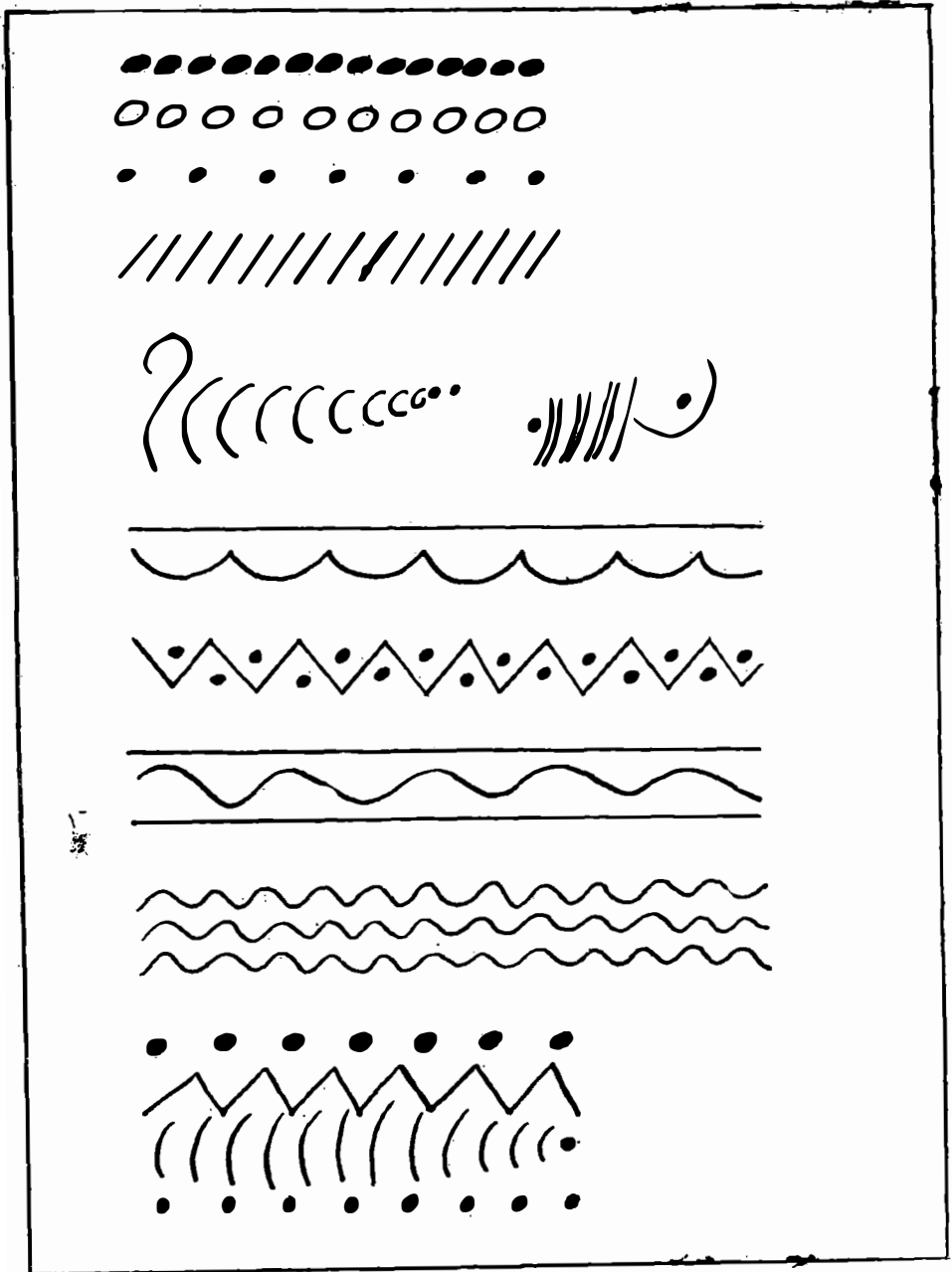

Fig. 32 — Elemente ornamentale folosite pe ceramica din Garoafa (Făurei).

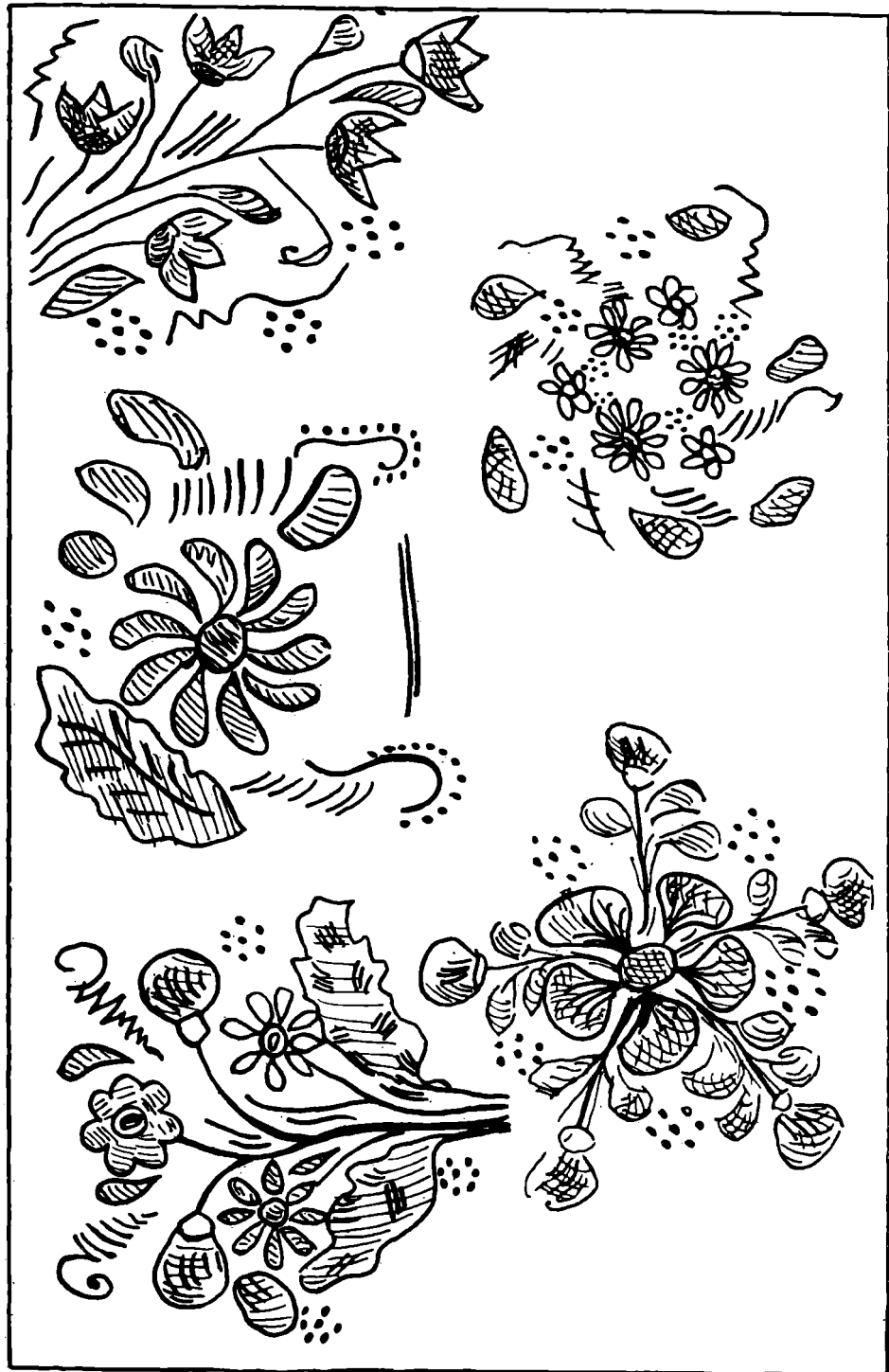

Fig. 33 — Motive ornamentale, folosite pe ceramica din Făurei (Garoafa).